

МІНІСТЕРСТВО
ОСВІТИ І НАУКИ
УКРАЇНИ

Про стан законодавчого забезпечення, підготовки до вступу та освітню діяльність коледжів і технікумів

Олег Шаров, Світлана Кретович, Олена Шикова
Травень 2018

ПІДГОТОВКА ЗАКОНОПРОЕКТУ «ПРО ФАХОВУ ПЕРЕДВИЩУ ОСВІТУ»

КОЛЕДЖІ: НОВИЙ ВІДЛІК ЧАСУ

- Після ухвалення Закону України «Про вищу освіту» для коледжів розпочався складний перехідний період
- Була проведена широка дискусія про майбутнє коледжів за участю освітян, депутатів та громадськості
- У Законі України «Про освіту» виділено окремий складник системи освіти – **фахову передвищу освіту на п'ятому рівні Національної рамки кваліфікацій**

КОЛЕДЖІ: ПРОЕКТУВАННЯ МАЙБУТНЬОГО

- Коледжам запропоновано відповідальний вибір між системами вищої та фахової передвищої освіти
- Кожний колектив має визначитись з урахуванням як власного потенціалу, так і попиту на свої послуги
- Законом України «Про освіту» Уряду доручено розробити законопроект «Про фахову передвищу освіту» та подати його до Верховної Ради України

КОЛЕДЖІ: В ОЧІКУВАННІ НОВОГО ЗАКОНУ

- 24.04.18 н.д. Марченко О.О. вніс законопроект 8321
- 7.05.18 н.д. Кремінь Т.Д. та Бриченко І.В. внесли проект 8321-1 на основі роботи робочої групи МОН
- 16.05.18 Комітет з питань науки та освіти Верховної Ради України доручив **МОН спільно з розробниками підготувати об'єднаний варіант, який має бути розглянутий депутатами 20 червня 2018 року**

ВИЩА vs ФАХОВА ПЕРЕДВИЩА: СПІЛЬНЕ

- Засади, автономія закладів, управління та громадське самоврядування, статуси, забезпечення якості
- Права та гарантії учасників освітнього процесу
- Забезпечення академічної доброчесності
- Перелік спеціальностей, ЄКТС, компетентнісні стандарти, результати навчання для освітніх траєкторій
- Стипендіальне забезпечення, поселення в гуртожитки

ВИЩА vs ФАХОВА ПЕРЕДВИЩА: ВІДМІННЕ

• Конкуренція для якості:

- ✓ широкий конкурс за ЗНО на основі ПЗСО і вище
- ✓ строкові контракти науково-педагогічних працівників
- ✓ формульне фінансування з урахуванням досягнень
- ✓ НАЗЯВО (програмна та інституційна акредитація)

• Умови для доступності:

- ✓ вступ за іспитами без ЗНО на основі БЗСО, ПЗСО, КР і вище
- ✓ постійна зайнятість педагогічних працівників
- ✓ диверсифікація фінансування з урахуванням ринку праці
- ✓ ДСЯО (програмна акредитація та інституційний аудит)

ЗАКОНОПРОЕКТ 8321-1: ідеї для розвитку

- Академічна, кадрова, фінансова (за бажанням) автономія, практична допомога на рівні Модельних статуту (положення), положення про організацію освітнього процесу, порядку виявлення та встановлення фактів порушення академічної доброчесності
- Збереження умов для інтеграції з вищою освітою (Б і МБ) на рівні програм: спеціальності, ЄКТС, стандарти

ЗАКОНОПРОЕКТ 8321-1: ідеї для розвитку

- Заклади фахової передвищої освіти як самостійні юридичні особи та підрозділи інших юросіб (у т.ч. ЗВО)
- Делегування функцій засновника наглядовим радам, антикризовий менеджмент (для вищої освіти передбачено в законопроекті 8385, поданим 48 н.д., у т.ч. Співаковським О.О., Кириленком І.Г., Кремінем Т.Д., Скрипником О.О., Констанкевич І.М., Марченком О.О.)

ЗАКОНОПРОЕКТ 8321-1: ідеї для розвитку

- Програми загальноосвітньої підготовки на базі 9 класів професійного профілю тривалістю два роки, ЄКТС, типові та авторські програми, інтеграція результатів навчання в дисципліни професійної підготовки
- Студенти проходять ЗНО для отримання атестату і широким можливостей для продовження навчання, студенти регульованих спеціальностей - ЄДКІ

ЗАКОНОПРОЕКТ 8321-1: ідеї для розвитку

- Прийом до закладів ФПО на основі 11 класів за іспитами на бюджет і контракт з перевагами для тих, хто замість іспитів подає сертифікати ЗНО
- Врахування особливостей мистецької, спортивної та військової фахової передвищої освіти
- 10% обсягу освітніх програм – вільний вибір студентів
- Здобуття освіти на робочому місці

ЗАКОНОПРОЕКТ 8321-1: ідеї для розвитку

- Освітня субвенція з Держбюджету для здобуття повної загальної середньої освіти для всіх закладів ФПО
- Держбюджет для спеціальностей загальнодержавного значення у державних і комунальних коледжах
- Державні пільгові довгострокові кредити на навчання
- Державна фінансова підтримка (як софінансування здобуття фахової передвищої освіти)

ЗАКОНОПРОЕКТ 8321-1: ідеї для дискусії

- Назва ступеня: фахівець або...
- Типи закладів: фаховий коледж, регіональний багатoproфільний центр фахової передвищої та професійної освіти, коледж-ліцей або...
- Несумісність диплома про фахову передвищу освіту з оцінками 1-3 в атестаті про повну середню освіту або...

ЗАКОНОПРОЕКТ 8321: проблемні пропозиції

- Широкий конкурс для вступників на основі 11 класів
- Визначення ФПО на шостому рівні НРК
- Молодший бакалавр – ступінь ФПО з вилученням з вищої освіти
- Стандарти ФПО, які розробляються в кожному закладі
- Визнання закладами ФПО дипломів молодших бакалаврів та бакалаврів, виданих за кордоном

ЗАКОНОПРОЕКТ 8321: проблемні пропозиції

- Безстрокова громадська акредитація «з метою популяризації освітніх досягнень та набуття авторських прав»
- Відмова від інституційного аудиту та сертифікації
- Парафрази: «фахова (неповна вища)», «ФПО - ... практико-орієнтований початковий рівень вищої освіти»
- ФПО, яка готує до науково-педагогічної діяльності

ЗАКОНОПРОЕКТ 8321: проблемні пропозиції

- МС набору до 2019 року вважаються такими, які здобули ФПО (не вищу), що звужує їх професійні права
- Відмова від ЗНО та державного контролю (нагляду)
- Стандарти освітньої (освітньо-професійної) діяльності паралельно Ліцензійним умовам
- Недопущення ДСЯО
- Необмежені платні послуги – ризик корупції

КОЛЕДЖІ: ВІДКРИТА ДИСКУСІЯ

- Законопроекти 8321 та 8321-1 розміщені на сайті МОН для громадського обговорення з 17.05.2018 року
- Пропозиції до обох проектів
- **Зауваження та пропозиції до обох проектів просимо надсилати до 5 червня 2018 року на електронну адресу: shykova@mon.gov.ua**
- З 11 червня 2018 року – робота погоджувальної групи

Про зміни в Умовах прийому на навчання для здобуття освітньо-кваліфікаційного рівня молодшого спеціаліста

УМОВИ ПРИЙОМУ 2018: корегування

- Наказом МОН від 23 квітня 2018 року № 409 внесені зміни до Умов прийому на навчання для здобуття освітньо-кваліфікаційного рівня молодшого спеціаліста в 2018 році (<https://mon.gov.ua/storage/app/media/vyshcha/vstup-2018/molodshiy-specialist/zmini-umovi-ms.pdf>)
- Жодна суттєва правова норма не змінена, корегування обумовлене змінами в законодавстві вищого рівня, технічними правками, усуненням правової невизначеності

УМОВИ ПРИЙОМУ 2018: деталі корегування

1. Технічне уточнення посилання на номер статті ЗУ «Про вищу освіту» (62 замість 61) в абзаці 2 пункту 6 розділу IV
2. Технічне уточнення формулювання підпункту 1 пункту 2 розділу VI, оскільки Умовами вимагається завантаження до електронного кабінету не тільки додатків до атестатів (наприклад, документів, що підтверджують право на СК)
3. 1) Технічне уточнення категорій вступників наДФН на основі ПЗСО, які подають документи в паперовій формі

УМОВИ ПРИЙОМУ 2018: деталі корегування

3. 2) Технічне уточнення процедури скасування заяви закладом залежно від способу подання заяви

3. 3) Зміна граничної дати видачі дипломів про вищу духовну освіту, які можуть бути самостійно визнаними закладами освіти (з 6.9.14 на 1.9.18) відповідно до змін у Прикінцевих та перехідних положеннях ЗУ «Про вищу освіту»

УМОВИ ПРИЙОМУ 2018: деталі корегування

4. 1) Усунуто невизначеність: що в якості іноземної мови подається сертифікат з англійської, французької, німецької або іспанської мови

4. 2) Технічне уточнення розрахунку балу за особливі успіхи в ситуації без використання вагових коефіцієнтів

4. 3) Усунуто невизначеність у порядку використання коефіцієнту 1,05 для корегування конкурсного балу для осіб, які мають право на першочергове зарахування

УМОВИ ПРИЙОМУ 2018: деталі корегування

5. Термін «інвалід» замінено на «особа з інвалідністю» відповідно до ЗУ «Про внесення змін до деяких законодавчих актів України (щодо соціального захисту осіб з інвалідністю)»

6. Технічне уточнення (розширення) структури інформації, яка подається в рейтингових списках вступників

7. Усунуто невизначеність у формулюванні категорії вступників, які втрачає право на вступ на бюджетні місця

УМОВИ ПРИЙОМУ 2018: деталі корегування

8. Технічне уточнення оформлення процедури відрахування (скасування наказу в частині, що стосується конкретного вступника)

9. 1) Усунуто невизначеність щодо конкурсного відбору для дозарахування

9. 2) і 3) Технічне уточнення термінології назв конкурсних пропозицій

УМОВИ ПРИЙОМУ 2018: деталі корегування

10. Технічне уточнення переліку недостовірних даних, подання яких є підставою для скасування зарахування

11. Розширення прав закладів вищої освіти без звуження прав вступників, що передбачає можливість проведення творчих конкурсів для вступників на молодшого спеціаліста галузі знань 01 Освіта/педагогіка спеціалізацій: 014.11, 12, 13 Середня освіта (Фізична культура, Образотворче мистецтво, Музичне мистецтво)

Про вдосконалення освітньої діяльності коледжі та технікумів

ЗМІНИ ДЛЯ ПРОГРЕСУ: ДПА у форматі ЗНО

- 2018 рік – українська мова і література (УМЛ)
- 2019 рік – УМЛ, математика або історія України
- Умова здобуття вищої освіти на основі БЗСО: на ДПА не може бути оцінок «1», «2» та «3», інакше – відрахування з отриманням атестату про ПЗСО
- Студенти ВНЗ I-II р.а., які отримують «1», «2» або «3» на ЗНО в 2018 та 2019 роках, мають право повторного складання атестації у формі ЗНО в наступному році²⁷

ЗМІНИ ДЛЯ ПРОГРЕСУ: Кредит ЄКТС

- Університети, академії та інститути почали перехід на кредит ЄКТС в 30 годин в 2010 році (наказ МОН від 16.10.09 № 943 та лист від 26.02.10 № 1/9-119) та завершили в 2015 році (ЗУ «Про вищу освіту»)
- Перехід на кредит ЄКТС у 30 годин передбачений для всіх ступенів та рівнів вищої освіти, але був відтермінований для МС листом МОН від 13.03.2015 №1/9-126 (останній набір МС у ВО планувався на 2016)

ЗМІНИ ДЛЯ ПРОГРЕСУ: Кредит ЄКТС - 2

- У зв'язку з перенесенням останнього набору МС у ВО на 2019 рік відтермінування норми Закону переглянуте
- Листом МОН від 16.03.2018 № 1/9-154 передбачене виконання норми Закону про на кредит у 30 годин
- Норма про кредит у 30 годин набрала чинності з 2015 року, але може бути застосована в навчальних планах підготовки молодших спеціалістів з набору 2018 року

ЗМІНИ ДЛЯ ПРОГРЕСУ: Кредит ЄКТС - 3

- ЗУ «Про вищу освіту» не змінював навчального навантаження педпрацівників (на відміну від НПП), яке залишилось в обсязі 720 год. у рік на ставку
- Перегляд ціни кредиту до 30 годин не вимагає перегляду обсягів аудиторної роботи і може ніяк не впливати на розрахунок навчального навантаження педагогічних працівників та кількість їх ставок

ШКІЛЬНИЙ КОМПОНЕНТ

- На виконання абзацу двадцять другого частини першої статті 64 Закону України «Про освіту», з метою впровадження Державного стандарту базової і повної загальної середньої освіти, затвердженого постановою Кабінету Міністрів від 23 листопада 2011 року №1392:
- ✓ Запроваджено Типову освітню програму закладів загальної середньої освіти III ступеня, затверджену наказом МОН від 20.04.18 № 408 (№ 406 для 11 кл.)

ШКІЛЬНИЙ КОМПОНЕНТ

- Загальноосвітня частина програм підготовки МС на основі БЗСО має бути приведена у відповідність до вимог Державного стандарту базової і повної загальної середньої освіти (ПКМУ від 23.11.11 №1392)
- Змін до планів II курсу в 2018/19 н.р. не проводиться
- Навчальні плани I курсів можуть бути скореговані зараз або після I курсу в 2019 році

ШКІЛЬНИЙ КОМПОНЕНТ

- Шкільний компонент має повністю забезпечуватись освітньою субвенцією в частині заробітних плат педагогічних працівників та нарахування на них
- Від двосторонньої інтеграції результатів навчання:
середня освіта ↔ молодший спеціаліст
переходимо до одного спрямування:
середня освіта → молодший спеціаліст

ШКІЛЬНИЙ КОМПОНЕНТ

- У четвер 24 травня 2018 року збираємо компетентну експертну нараду за участю Ради директорів ВНЗ I-II рівнів акредитації для остаточного опрацювання проекту наказу МОН з цього питання
- У разі необхідності у червні проведемо додаткову інтернет- нараду або регіональні наради

КОЛЕДЖІ: НОВИЙ СТАТУС і МОЖЛИВОСТІ

- Нові Ліцензійні умови (ПКМУ № 347) відновлюють:
 - ліцензування молодшого бакалавра у вищій освіті
 - ліцензування у сфері фахової передвищої освіти
- У 2019 р. буде відкрито набір на молодшого бакалавра в системі вищої освіти
- Набір на молодшого спеціаліста в системі ФПО з 2020 року на основі 11 класів може бути не тільки за ЗНО

КОЛЕДЖІ: ДЕЦЕНТРАЛІЗАЦІЯ

- За проектом Бюджетного кодексу з 2018 року державні коледжі мали фінансуватись з обласних бюджетів
- МОН і Комітет з питань науки та освіти ВРУ вважали це передчасним, хвилювались за достатність коштів
- Внесені депутатами правки залишили близько 2/3 державних коледжів на Державному бюджеті, але кошти на них вони виділили вкрай недостатньо

КОЛЕДЖІ: РЕСУРСИ НА МІСЦЯХ

- Державні коледжі на місцевому фінансуванні майже в усіх регіонах мають задовільне фінансування
- У Держбюджеті передбачена додаткова дотація на здійснення переданих на місця видатків освіти та охорони здоров'я в розмірі 16,5 млрд. грн.
- Капітальні видатки стануть можливі після передачі таких коледжів до комунальної власності

КОЛЕДЖІ: РЕСУРСИ В ЦЕНТРІ

- Дефіцит фінансування коледжів у структурі ЗВО з Держбюджету складає близько 2,9 млрд. грн.
- Наразі використовується заплановане на кінець року фінансування університетів, академій та інститутів
- Розпорядженням КМУ від 25 квітня 2018 р. № 282-р для цих коледжів додатково асигновано 1,1 млрд. грн.
- Повністю зняти питання може лише Верховна Рада

КОЛЕДЖІ: СИСТЕМНІ РІШЕННЯ

- Поширення на коледжі Методрекомеандацій щодо формування регіонального замовлення, затверджених розпорядженням КМУ від 14 грудня 2016 № 994-р
- Держбюджетне фінансування спеціалізованих реабілітаційних коледжів
- На виході Постанова про першочергове зарахування до медичних і педагогічних закладів за умови відпрацювання 3 років у сільській місцевості або смт

КОЛЕДЖІ: «ШЛЮБИ» ТА «РОЗЛУЧЕННЯ»

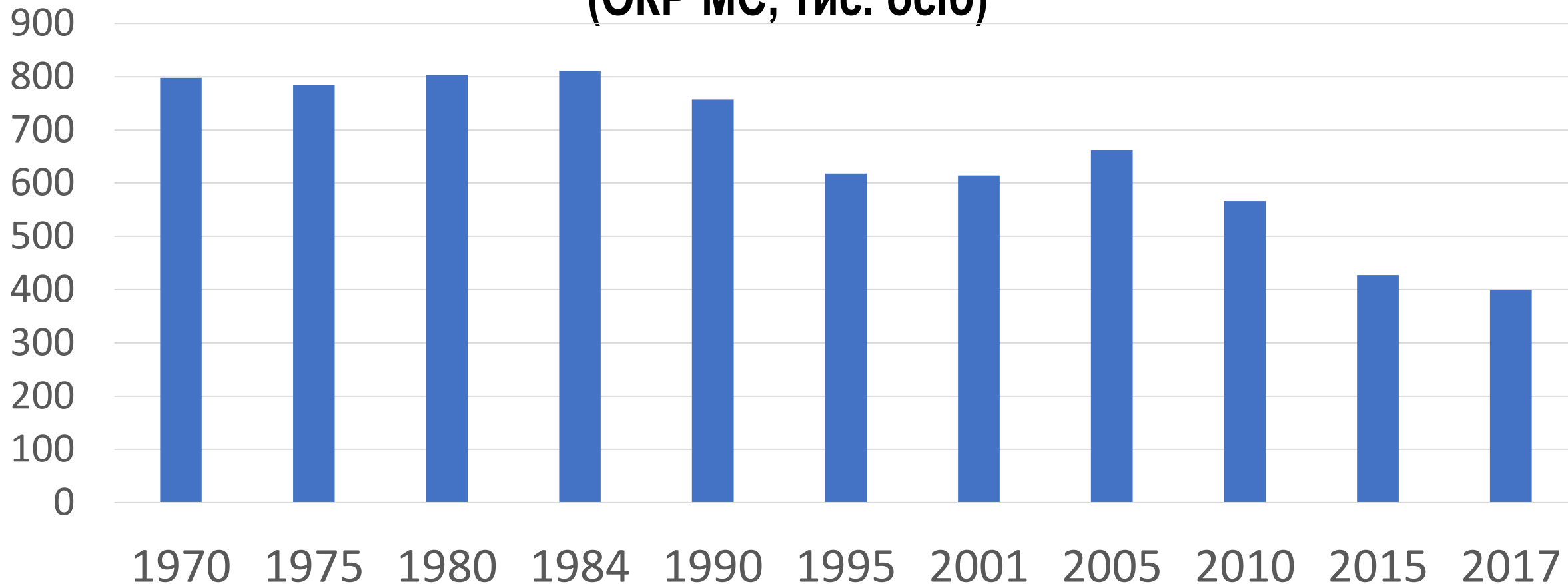
- МОН підтримує коледжі, які з раціональних міркувань бажають увійти до структури університетів
- МОН підтримує коледжі, які увійшли до структури ЗВО, але тепер прагнуть самостійності
- Такі питання повинні вирішуватись в межах Закону, за взаємною згодою та повагою сторін

ДЯКУЮ ЗА УВАГУ!

Контингент студентів коледжів і технікумів

(ОКР МС, тис. осіб)

Середній контингент студентів на 1 заклад

Відношення контингенту коледжів і технікумів до загальної чисельності молоді 15-18 років

